

Թուրքիայի դաժնամտության նախադրյալը «վերջին զգուցումն» է արել Վաչինգսոնին

ԱՆԿԱՐԱ, 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՄՆԱՐՔ. Թուրքիայի դաժնամտության նախադրյալը Չաֆնաֆոլուն «վերջին զգուցումն» է փոխանցել Թուրքիայում ԱՄՆ դեսպան Ռոբերտ Փիլանին, որում ստանում է «համարժեք միջոցներ» ձեռնարկել՝ 1915-23թթ. Օսմանյան կայսրությունում իրագործված Հայոց ցեղասպանության ճանաչման բանաձևը Կոնգրեսի կողմից ընդունվելու դեպքում: «Թեև մենք գիտենք, որ Միացյալ Նահանգների վարչակազմը հանդես է գալիս բանաձևի ընդունման դեմ, այդուհանդերձ, մենք չենք դաժնամտություն լսել, եթե Կոնգրեսը ճանաչի Հայոց ցեղասպանությունը», ասվում է Չաֆնաֆոլուն ուղերձում: Նրա ասելով, Թուրքիան բավականաչափ հնարավորություններ ունի Վաչինգսոնին աղաջուցելու, թե Միացյալ Նահանգների համար որքան անհաճավ է հարաբերությունները փչացնել Անկարայի հետ: Հիշեցնենք, որ վերջերս ԱՄՆ Կոնգրեսի Իրավական կոմիտեն հավանություն է ցուցաբերել Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելու վերաբերյալ 598-րդ բանաձևին, եւ այժմ այն որեւիցե օր կարող է հայտնվել Կոնգրեսի օրակարգում:

ԱՆԿԱՐԱ-ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

Տեսաձգվեց Հայոց ցեղասպանության բանաձևի փնտրումը

ՆԱԿՈՒ ՉԱՐՔՅԱՆ
Ենթադրվում էր, որ հոկտեմբերի 17-ին Հայոց ցեղասպանության բանաձևը մոտ երկուսուկես ժամվա լուծման հետևանքով կհասնի Վաչինգսոնին: Թուրքիայի նախագահ Ահմեթ Նեզդեթ Սեզգը օրհնական համարագրություններում օրերս խորը մտախոհությամբ էր տեղեկացրել այդ մասին: Մտախոհությունն անհիմն չէր: Թուրքիայի նախագահ Ահմեթ Նեզդեթ Սեզգը օրհնական համարագրություններում, իսկ ԱՄՆ նախագահ Բիլ Բլինթոնը Եգիպտոսի Շարմ Շեյխ ֆաղաֆում այսօր կոչված եռամյակի ջանքեր է գործադրում մեղմելու թուրքա-հայկական հարաբերական անհամարժեքության լարվածությունը: Այսինքն ոչ Սեզգըն է Անկարայում,

որ բանաձևի ընդունումը խափանելու խնդրանքով դիմել Բլինթոնին, ոչ էլ վերջինս Վաչինգսոնին, որոնցից խնդրանքը կատարելու մղումով Ներկայացուցիչների դաշինքի վրա ազդելու հերթական փորձը կատարել: Ներկայացուցիչների դաշինքում բանաձևի փնտրման հետաձգումը, սակայն, գերազանցեց ենթադրությունները: Թե մինչև ե՞րբ, որոշակի չէ: Բայց որոշակիորեն հայտնի է, որ եթե մինչև հոկտեմբերի 21-ը չփնտրվի, վրա կհասնի նախագահական ընտրություններով դաշինքում Ներկայացուցիչների դաշինքի արձակուրդը, եւ փնտրումը լավագույն դեպքում տեղի կունենա ընտրություններից հետո միայն: Այդ ընթացքում ԱՄՆ-ի նորընտիր նախագահը թե ձեռքազատվի

ված կլինի ամերիկահայերի ծայրահեղ համար հայկական լոբբին սիրաժառանգելու դաժնամտությունից եւ թե կունենա բանաձևի դեմ գործելու անհամեմատ լայն հնարավորություններ, քան ճամփորդային ճամփորդության մեջ գտնվող Բլինթոնը: Ահա թե ինչու բանաձևի ընդունման հավանականությամբ դաշինքում հռոչեցությունը Թուրքիայի ֆաղաֆական օրհնականներում վերաճեց փնտրման հետաձգումից բխող լավաստության: Հոկտեմբերի 18-ի առավոտյան թուրքական թեմախոհական ընտրություններում զոհունակությամբ ընդգծելով հետաձգման դաժնագան, ընդգծեց նաեւ: «ԱՄՆ-ի հայկական լոբբին խուճափ է մտնելու: Դա, ինչ խոսք, չի բացառվում: Ըստ երևույթի, չի թաքցվում է բա-

ցառվի բանաձևի փնտրման հետաձգումը մինչև նոր նախագահի դաժնամտությունը ԱՄՆ-ում, առավել եւս դա մեծումը Ներկայացուցիչների դաշինքի կողմից: Բայց եւ այնպես, սա ոչ առաջին բանաձևն է, ոչ էլ վերջինն է լինելու: Ուրեմն Հայոց ցեղասպանությունը, բանաձևի տեսով թե առանց դրա, դաժնամտական իրողություն է: Թուրքիան կամ թեք է հաճախ այդ իրողությանը եւ մեղմի ոչ վաղ անցյալում ցեղասպանության գոյությունը հայ ժողովրդի անվաստությունն իր նկատմամբ, կամ էլ դաժնամտական իրողությունն ուրանալու աղաբայություն փորձելով միջոց խոցելի մնա ԱՄՆ-ի Կոնգրեսի առջեւ, չարով նրան նոր բանաձևերի փնտրման հնարավորություն:

ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Լարվածություն հայ-թուրքական սահմանում

Վերջերս հայ-թուրքական սահմանի թուրքական կողմում նկատվում է դաժնամտության որոշ ուժեղացում: Այդ մասին Իսթեմբուլի հայաստանյայտական շեղաբախված օրհնական սահմանադրական գործերի օրհնական վարչության գնդի ղեկավար, գեներալ-լեյտենանտ Միխայիլ Նալբանդյանը հայտնի է արել Վաչինգսոնին: Դրա հետ մեկտեղ նա հայ-թուրքական սահմանում սիրող իրավիճակն անվանեց «ընդհանուր առմամբ կայուն»: «Սահմանում որեւէ միջադեպ կամ ստորի գործողություն չկա», ավելացրեց նա: Նրա խոսքերով, օրհնական սահմանադրականները ծառայում են ամենօրյա սովորական շեփոխով, եւ ուժեղացումը թուրքական անցնելու անհրաժեշտություն չկա: «Այդ ուղղությամբ մենք ստանալիք չենք տեսնում», ընդգծեց Նալբանդյանը: Ուրեմն Վաչինգսոնի վերջին զգուցումը համաձայն գործողությունների անցկացումը չի համարում ուժի ցուցադրում, քանի որ սույն հայտնի չէ, թե այդ գործողություններում ինչուսի հարցեր են լարված: Նա հայտնեց, որ հայ-թուրքական սահմանի խախտումներ են արձանագրվել հասկալիք Արաբաշի սահմանադրական ջոկատի կողմից դաժնամտական սարսուղում, եւ սահմանախախտների հիմնական մասը բռնկվում է այդ հասկալիքում: Որքան օրինակ նա նշեց սեպտեմբերին Բանգալեյի երեք ֆաղաֆաների կալանում, որոնք փորձել էին հասել հայ-թուրքական սահմանը: Ուստասանցի սահմանադրական օրհնական գործողությունների ընդունումը նրան բռնկել է և հանձնել էին Հայաստանի իշխանություններին:

ԵՎՍ ՄԵԿ ԱՆԳՍՏ

Նախագահի առողջական խնդիր չունի հավաստում է Վահե Գաբրիելյանը

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՄՆԱՐՔ. Հայաստանի նախագահի մամուլ ֆաբրիկայի Վահե Գաբրիելյանը հերքել է հանրառարարական ղեկավար Ռոբերտ Քոչարյանի իր թե սրտի հետ կապված խնդիրներ ունենալու մասին հոկտեմբերի 18-ին որոշ ԶԼՄ-ների կողմից սարածված հավաստումները: Հայաստանի նախագահին առողջության հետ կապված մեծ կամ փոքր ոչ մի խնդիր չունի, եւ հոկտեմբերի 17-ին նրա մեկնելը Եվրոպա դաշինքում ընդգծեց Գաբրիելյանը: Վահե Գաբրիելյանը չի անցնել արդեն 5 օրի, հայտարարեց մամուլի ֆաբրիկայում:

Նիկոլայ Կոլեսնիկովի վիճակը լավ է

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. Նիկոլայ Կոլեսնիկովի դժվար ղեմ «Արմենիկում» դեղամիջոցով բուժման կուրս անցած ամենահայտնի հիվանդի անալիզները լավ են: Այս մասին հոկտեմբերի 18-ին հայտնեց Հայաստանի գլխավոր ինֆեկցիոնիստ եւ Կոլեսնիկովի բուժող բժիշկ Լեւոն Միխայրյանը, որն իրականացրել է Կոլեսնիկովի եւ նրա փաստացի կնոջ Մարինայի հերթական հետազոտումը «Արմենիկում» կլինիկայում:

Օմեր Իզգին ընտրվեց Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի նախագահ

ԱՆԿԱՐԱ, 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. Հոկտեմբերի 18-ին կայացած վեարկության 4-րդ փուլում վարչապետ Բյուլենթ Էջեթի գորակցությամբ Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի նախագահ ընտրվեց Կոնյա ֆաղաֆից դաժնամտական Օմեր Իզգին: Ազգային կուրսի արժանի կուսակցության անդամ Իզգին հիմնական մրցակիցն էր «Մայր Հայրենի» կուսակցության անդամ, Կասսամոնոտի դաժնամտական Մուրադ Բաբեթգիլուն: Ազգային կուրսի գործիչը ընդամենը 2 ծայրով է առաջ անցել իր մրցակցից՝ ստանալով 264 ձայն 262-ի դիմաց: 7 էլ ձեռնարկվել է անվավեր: Թուրքիայի Սահմանադրության համաձայն Ազգային ժողովի նախագահը համարվում է նաեւ փոխնախագահ: Իր ելույթում նորընտիր խոսնակը հավաստեց իր հավաստությունը Արաբիայի ազգային կուրսի անդամներին:

Մեկուսացում Պաղեստինից՝ մեկուսացնելով Պաղեստինին

ԹԵԼ ԱԿՐԱ, 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՄՆԱՐՔ. Բնարկվում են Պաղեստինի փնտրվածությունից Իսրայելի միակողմանի անջատման օրհնական, հոկտեմբերի 18-ին հայտարարել է Իսրայելի դաժնամտական նախարարի տեղակալ Էֆրաիմ Սնեն: Նրա խոսքերով, այդուհանդերձ օրհնական են թե ֆաղաֆական, թե սնեստական մի օրհնական միջոցառումներ: Խոսքը, մասնավորապես, վերաբերում է Պաղեստինի սարածից Իսրայելի սարած մուսլիմներին:

գործելու կանոնների, սրամտորսային միջանցների օգտագործման ռեժիմի փոփոխմանը եւ Պաղեստինի հետ սնեստական հարաբերություններում փոփոխություններ մտցնելուն, հաղորդում են Իսրայելի ԶԼՄ-ները: «Տվյալ օրհնական չի նախատեսում հրեական բնակավայրերի ոչնչացում եւ Պաղեստինին սարածային ընդհանրություն չի սրամտորսում» հայտարարել է դաժնամտական նախարարը:

Ռուսական ռազմական սեփական կրեմլի գյուղի

Հոկտեմբերի 20-ին Ախալքալաքի ռուսական ռազմական սեփականի առաջին խմբաձևակազմ կազմակերպի Գյումրի 102-րդ ռուսական ռազմական: Այդ մասին Իսթեմբուլի հայաստանյայտական դաժնամտական նախարարությունում: Երեկ երեւանում սահմանադրական ակումբի բացման արարողության ժամանակ լրագրողների հետ զրուցելիս Հայաստանի դաժնամտական նախարար, նախագահի առջին թեք Անվանազության խորհրդի ֆաբրիկայի Սեթ Մարգարյանը նշեց, որ, ըստ համաձայնագրի, Ռուսաստանը թեք է Վրաստանից դուրս բերել ռազմական սեփականի ռուսական ֆաբրիկայում, եւ ՈՂ զինվորական հրամանատարությունը որոշել է այդ սեփականի մի մասի հաճախումը 102-րդ ռուսական ռազմական: Նա հիշեցրեց, որ Եվրոպայում սովորական ստանդարտներին վերաբերող դաժնամտական համադրական թուրքական երկրներն ունեն ռազմական սեփականի ֆաբրիկաներ: Հայաստանի ազգային ֆաբրիկան կազմում է 220 անկ եւ 220 գրահամեմատ: Իսկ Ռուսաստանը սարածաբանային ֆաբրիկայի օրհնականներում ուժեղացում է իր ռազմական սեփականի հաճախումը: Երկրի դաժնամտական գերատեսչության ղեկավարի խոսքերով, առաջին փուլում Վրաստանից Հայաստան կհասցվի ռազմական սեփականի 76 միավոր: Նա նշեց, որ ընթացիկ սարած կավարսվի այդ սեփականի փոխադրումը Հայաստան:

ՏԵԳՐԱՆ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, Հայաստանում Իսթեմբուլի սեփականի քրդակից

Տայ մեակույթի մուսիք երրորդ հազարամյակ թվային (էլեկտրոնային) գրադարանի միջոցով

Տայ բազմադրյա մեակույթը լիարժեք է, զարգացնելու, սեղեկավարելու և համակարգչային տեխնոլոգիայի աննախադեռ առաջընթացով բնութագրվող երրորդ հազարամյակ նրա մուսիք նախադասություն համար կարևորելի իրադարձություն են ե-ժԸ դարերի հայ դասական մասենագրության (էլեկտրոնային գրադարանի) ստեղծման գաղափարը և համադասարան ծրագրի իրագործումը: Այս ծավալուն աշխատանքները իրականացվել են բավականին կարճ ժամանակահատվածում (երկու տարի)՝ շնորհիվ ծրագրի բոլոր մասնակիցների անմնացորդ նվիրումի: Տայ մասենագրության էլեկտրոնային գրադարանի ստեղծման աշխատանքները իրականացվել են Գիտությունների ազգային ակադեմիայի, Մաթեմատիկական մասենագրության և Տայ-ամերիկյան համալսարանի աշխատակիցների ջանքերով: Թվային գրադարանի շնորհիվ կարելի է համարյա անմիջապես ստանալ ծրագրի իրագործմանը: Նա անդադարձաբար համակարգչային թվային գրադարանի ներկա ժամանակներում կարևորագույն դերին՝ դասական մասենագրության ժառանգության լիարժեք փոխանցումը, զարգացման և սերունդներին փոխանցելու գործում: Այս աշխատանքները հնարավորություն են ստեղծում մեր մասենագրությունը մասսայաբար մատչելի դարձնելու ոչ միայն հայ, այլև համաաշխարհային հանրությանը: Ծրագիրն օժանդակում է ստեղծելու էլեկտրոնային կազմակերպման հայկական մեակույթային կենտրոն՝ որով խիստ կընդլայնվի հայագիտական հետազոտությունները, հայ մեակույթը կունենա վայելչանական թարգմանության կարելիությունը: Համագործակցությունը կկատարվի սարքեր աստիճանների վրա, հայագիտական խոսք կենտրոնների՝ Միլիթարյան միաբանության, Ազգային ակադեմիայի, Երևանի Մասենագրության և աշխարհի սարքեր երկրների համալսարաններում գործող հայագիտական ամբիոնների հետ: Ծրագիրը, ըստ էության, հայ մեակույթային հունի փոխադրումն է էլեկտրոնային դաս, հաղորդակցումը և տեղափոխումը:

5-18-րդ դարերի հայ մասենագրության էլեկտրոնային գրադարանը ցանկացողներին մատչելի կլինի HTML սարքերակով՝ ինտերնետում և լազերային սկավառակի (CD) ստեղծում: Այն ընդգրկում է հայ մասենագրության, իրավունքի, սենսացիայի, աշխարհագրության, լեզվաբանության, բառարանագրության, բժշկագիտության, բարձրագույն դասական գրականության, վիճակագրության, ճգգիտության, գեղարվեստական գրականության բաժիններ: Մեակույթային այս նոր երևույթը կնպաստի համաաշխարհային հաղափարության և հայ մեակույթի առավել արդյունավետ փոխանցմանը և հարստացմանը՝ հնարավորություն սալով հասարակական ամենալայն շահագրգիռ շրջանի հաղորդակցվելու սեփական մեակույթային ժառանգությանը: Փաստաթղթերի թվայնացումը փրկում է բնագրերը ոչնչացումից (Նրուսաղեմի մասենագրարանի 440 կտոր ձեռագիր և հնաժող մատյանները գտնվում են խիստ անմխիթար վիճակում: Այս ձեռագրերը կարող են փրկվել թվային գրադարանի մեջ անցկացնելու միջոցով): Տայ մասենագրության թվային գրադարանի շնորհիվ կարելի է հարստացնել մեր մասենագրության թվային գրադարանի ժառանգությունը՝ ծրագրի ղեկավարը և խմբագիրը: Նա կարևորագույն ծրագրի առաջին հայնարված է, որը ենթադրում է հետագա առաջխաղացք և աշխարհով մեկ սփռված հայկական բոլոր ձեռագրերի, հայագիտական արժեքավոր աշխատությունների մուսիքումը էլեկտրոնային գրադարանի մեջ:

Ժամանակին Առևտրային Մասենագրությանը ղեկավարելու էր, թե ինչ կարող է ազդել ԱՄՆ նախագահական ընտրությունների վրա, գիտնականները մեծ ջանքեր են ներդրում նախագահի կառուցման, սիրաբանության և լուսավորության, Ընդհանրապես, եթե կողմնակցի դեմքում որևէ Մասենագրային կոմերսիալական, նախապատերազմական, հեռավոր և հեռահեռական գործունեության թեկուզ մեկական դեմք, կեսնեն, որ սոցիալիստական գաղափարներ դավանող այս ֆալսիֆիկացիոն գործիչը լուրջ չէ: Համեմատյալ դեմք, այդպես են ղեկավարում լրագրողները, ֆալսիֆիկացիոնները 27-ի գործի նախաձեռնությունը ոչ թե ՀՀ նախագահին է իրականացնում, այլ ինչպես խուսափել, որը ենթակա չէ որևէ ազդեցության: Հանրապետության նախագահը փորձել է լինությունից թափանցել ստանդարտ գլխավոր վարկածը, այն է Մեդիայի փոխանակումը կամ Գործի լուսնը: Գործի լուսնի շուրջ եղել են ճանաչել և հարյուրավոր հանդիպումներ մեր հանրապետության ղեկավարության, Աժ ղազա-մավորների, ԱԳՆ ներկայացուցիչների և ամենատարբեր միջավայրային կազմակերպությունների, ղեկավարությունների բարձրաստիճան ներկայա-

տյանին: Ես դա փաստացի կարող եմ ապացուցել», տնդեց որևէ Մասենագրային: Միայն այսպես, առանց որևէ փաստ ներկայացնելու, Առևտրային Մասենագրությանը մեղադրեց ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին: Ավելին, տնդեց, բնականաբար առանց փաստերի, որ «Հայաստանի ղազաճանաչման գրուցակը է 27-ի արյունահեղության մասին, Քոչարյանը նախադեռ սեղակ է եղել», «հիմա Գործի լուսնը ենթարկվել է մոդիֆիկացիաների, սարվում են բանակցություններ, որոնց մասնակցում է նաև Թուրքիան», «Մեր Մարզայանը կողմ է Գործի

տյանին, ես գիտեմ, թե ով է ղազաճանաչման ղազաճանաչման և Կարեն Դեմիրճյանի մասին «Նեգատիվիստա-յա զազաճանաչում» տղված կեղծոտ հողվածը», «ՀՀ Դաճանակցությունը մասնակցում է Գործի լուսնի իրագործմանը», «ԱՄՆ դեմոկրատ Մայլ Լեմոնը փորձել է Վազգեն Մարզայանին համոզել, որ Գործի լուսնը լավն է», «Նախագահ Քոչարյանին ի՞նչ նախաձեռնություններ են ծրագրում Վազգեն Մարզայանը զոչաչել է իր ֆայլի համար», ես այլև, ես այլև:

Առևտրային Մասենագրությանը մեղադրում է Ռոբերտ Քոչարյանին, Մերժ Մարզայանին, ՀՀԳ-ին

Առանց փաստերի նման մեղադրանք կարող է առաջադրել յուրաքանչյուր ով, ով չի սիրում Քոչարյանին, Մարզայանին, ՀՀԳ-ին

կան գործիչները, իր ընկերները: Նույնիսկ մի անգամ արժեքաստեղծում էր, թե Արթուրյանի կարծիքում վերածնվելու է Կարմիր Քոչարյանը, սեղծելու է Թալիս-մուղանական հանրապետություն, ես Հայաստանը ղազաճանաչում է ազգային ֆրոնտի ու թալիսների ազատագրական ղազաճանաչում: Լավ, եթե որևէ Մասենագրային «Ֆանսագոր» է, ապա ինչու է են նրա ասույթներին ավելի շատ լրագրողներ գնում, քան ասեն, Վազգեն Մասենագրային: Երեկվա ասույթին, որի ընթացում, ինչպես նախադեռ հայտարարվել էր, ղեկավարելու 27-ի ողբերգության մասին սենսացիոն բացահայտումներ արվեին, ներկա էին 50-ից ավելի լրագրողներ: Նման մարդաշատ ասույթ լրագրողներից ոչ ով չի լիցեց:

ցուցիչների միջոց, հայ ղազաճանաչման համոզել են, գնել են, շատաճի են ենթարկել նախաձեռնություն լուսնակցություն դարձնել Մեդիայի փոխանակումը: Այսինքն, թափանցել է հետևյալ փաստը, որ դա եղել է լայնամասշտաբ հարձակում Հայաստանի վրա: Եղել է թե մինչև հոկտեմբերի 27-ը, ետղես ծավալվել է 27-ից հետո և գոյություն ունի մինչև այսօր: Մինչև 27-ը ղազաճանաչել է եղել ծավալուն, ամբողջական ղազաճանաչում որդես փաստաթուղթ: Քոչարյանը ոտնահարել է ժողովրդի, խորհրդարանի, ֆալսիֆիկացիոն ղազաճանաչմանը, ինքնուրույն որոշում է կայացրել և հարվածի սակ դրել մեր երկիրը: Նա ղեկավարել է ղազաճանաչմանը ղազաճանաչմանը, որին մասնակցել են նաև Վազգեն Մարզայան և Կարեն Դեմիրճյանը: Նրանք դեմ են եղել այդ

ղազաճանաչման, ես գիտեմ, թե ով է ղազաճանաչման ղազաճանաչման և Կարեն Դեմիրճյանի մասին «Նեգատիվիստա-յա զազաճանաչում» տղված կեղծոտ հողվածը», «ՀՀ Դաճանակցությունը մասնակցում է Գործի լուսնի իրագործմանը», «ԱՄՆ դեմոկրատ Մայլ Լեմոնը փորձել է Վազգեն Մարզայանին համոզել, որ Գործի լուսնը լավն է», «Նախագահ Քոչարյանին ի՞նչ նախաձեռնություններ են ծրագրում Վազգեն Մարզայանը զոչաչել է իր ֆայլի համար», ես այլև, ես այլև:

Պրն Մասենագրային որոշ «սենսացիոն բացահայտումներ» ներկայացնում են ընթերցողին, ոնց ուզում են ընկալվել, լուրջ, թե անլուրջ: Եվ այսպես, խոսում է Առևտրային Մասենագրային: «Ես կուզեի այս ասույթը կայանար այն ժամանակ, երբ հանրապետության նախագահը լիներ Հայաստանում: Մի շարք հարցեր, որոնք այսօր են բարձրացնելու են, ետղես առնչվում են նրա հետ, որովհետեւ ես հույս ունեմ, որ սա մի շատ լավ խոսակցության սկիզբ է: Մակայն անտղա-սելիորեն ՀՀ նախագահը բացակայեց երկիրը: Մի շարք հանգամանքներ թույլ չեն տալիս, որ այս ասույթը հետաձգվեր, որովհետեւ այս հարցերը ետղես կաղված են մեր երկրի ղազաճանաչման հետ: Ես մտադիր եմ մի շարք ծանրագույն մեղադրանքներ ներկայացնել ՀՀ նախագահին»:

ԹԱԹՈՒՆ ՏՎՈՒՅՑՆԱ

Նիկոլայ Կոլեսնիկովի վիճակը լավ է

Առաջին անալիզներն արդեն կատարված են ստուգվել և սահմանվել է CD քեղծների թիվը: Վերջին ցուցանիշը Կոլեսնիկովի մոտ 763 է, իսկ Մարինայի մոտ 1808, ինչը համադասարանում է նորմային: Կոլեսնիկովի ստուգման սկզբները ցույց են տվել, որ լյարդը զգալիորեն կրճատված է, չի դիտվում մազկային ծածկույթի ախտահարում, ընդհանուր ինքնագրագողությունը լավ է: Կոլեսնիկովի այդ վիճակը կայուն է բուժվելուց հետո գրեթե մեկուկես տարվա ընթացքում: Մինչև բուժումը Կոլեսնիկովի մոտ CD-լիմֆոցիտների ֆանակը կազմում էր ընդամենը 420, առկա էին ֆուրուկուլոպոզ, մեծացած լյարդ, թուլություն և այլ բնորոշ ախտանիշներ: Ներկայումս, ըստ

բժշկի, Կոլեսնիկովը կրկնական բուժման կարի չունի: Դեղամիջոցի կլինիկական փորձարկումների մասնակցած 192 հիվանդների գերակշիռ մեծամասնության մոտ, նեցեց նա, կայուն լավ վիճակ է: Սակայն վերջնական արդյունքները հնարավոր կլինի ամփոփել միայն կլինիկական փորձարկումների ավարտից հետո: Փորձարկումների ժամկետները սահմանված են այնպես, որդես փորձարկումների համար ընտրվածներից վերջինի կլինիկա մտնելուց ի վեր անցած լինի առնվազն երկու տարի:

Նամեծ հոգսը առանց ախտահանի չմնալ: Հենց այդ ղազաճանաչում Կոլեսնիկովը չի ասում, թե որեղ է աղում, քանի որ երկյուղում է, որ դա կխանգարի իրեն նորմալ վճարվող ախտահան գտնել: Իր մախկան մասին լուրեր նա շատ է լսել, ըստ որում առաջին անգամ արտասահմանցիներից, որոնք իր հետ եղել են «Արժե-նիկով» կլինիկայում: Նրանք Կոլեսնիկովին ցույց են տվել Ինտերնետում մուսիքագրված սեղեկավարություն, ուր եղել է «Կոլեսնիկովը մեռավ» տղու: Կոլեսնիկովը կարծում է, որ նման լուրեր տարածում են նրան, ովքեր ղազաճանաչում են իրենց երկրի շահերը: «ԳԱԿ-ի շուրջ մեծ փողեր են դրվում», հայտարարեց նա: Նա նեցեց նաև, որ սղիղով զբաղվող ուս բժիշկներից ոչ մեկը «Արժե-նի-

կումով» բուժումից հետո իր հետ չի հանդիպել, թեև նրան մամուլում բացասաբար են արտահայտվել դեղամիջոցի մասին: «Արժե-նիկով» բուժումը միակն է, որ ընդունել է Կոլեսնիկովը, երբ իմացել է, որ հիվանդ է ԳԱԿ-ով: «Մոսկվայում բուժման մեկ ամիս արժե 1000 դոլար», հայտարարեց նա:

«ԱԶԳ» ՕՐԱՅԵՐԹ
 Գրասխանային ծառայություն
 Հիմնադրել է հաստատվել
 «Ազգ» թերթի հիմնադրել խմբակ
 Երևան 375010, Գրասխանային ծառայություն 47
 Ֆակս 562863, AT&T (3742) 151065,
 e-mail: azg2@arminfo.com

Գլխավոր խմբագիր
 ՅԱՎԻՐ ԱՅԻՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
 ԴԱՐՈՅԻ ՅԱՎԻՐՔԵԱՆ / հեռ. 529221

Տնօրեն
 ՀԻՍՏԻ ՉՕՐԵԱՆ / հեռ. 529353

Համակարգչային ծառայություն
 / 562941

Apple Macintosh
 համակարգչային ծառայություն
 «Ազգ» թերթի

Յրույն «Ազգին» ղազաճանաչել է
 կիսրերը չեն գրախոսում ու չեն վերադարձում

«ԱԶԳ» DAILY NEWSPAPER
 Editor-in-chief
 H. AVEDIKIAN / phone: 521635
 47 Hrapetoulian st.,
 Yerevan, Armenia, 375010

Ղեկավարող եւ օրհանգրվանի ԱԺ ղեկավարական հարցերի մասնական հանձնաժողովի նախագահ Վիկտոր Գալլախանը տեղեկացրեց, որ կառավարության նախաձեռնությամբ խորհրդարանին ներկայացված «ՀՀ վարչապետի պաշտոնակատարման մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ կատարվելու նախագծի բնույթը հրավիրելու են խորհրդարանական լուսմանը: Երեկ դրան կա-

րն փախտանի կարծիքով անհրաժեշտ է ստեղծել սարածախի կառավարման եռաստիճան համակարգ հինգ մարզերով, իրենց ինչ-որ ենթամարզերով, որոնք էլ կազմված են համայնքներից: (Սյունիք 3, Գեղարունի 3, Լոռի 3, Ծիրակ 2 եւ Երևանի մարզում, որը ոչ մի կառուցվածքի ունենա ֆաղափամայրի հեծ, 5 ենթամիավորներով): Պարզ հաշվարկը ցույց է տալիս, որ այդ ենթամարզեր կազմվածները 16-ն են, մինչ-

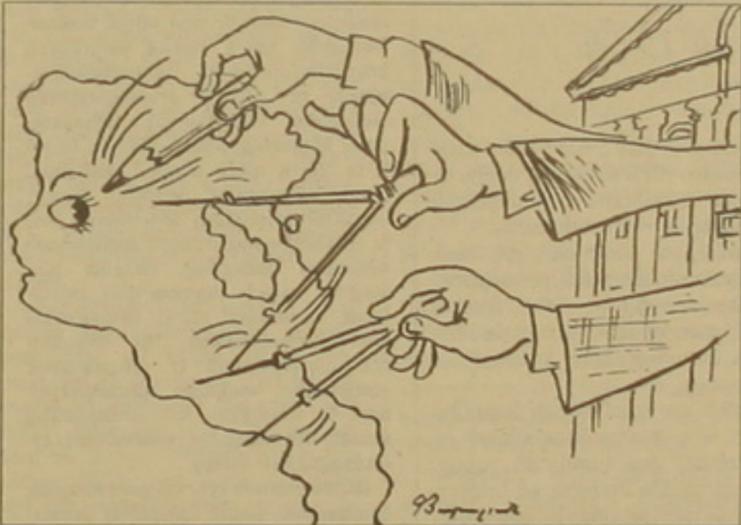
քողնել նույնությամբ: Բնակչություններն իրենց հունի մեջ առանձին կառավարության ներկայացրած նախագծի որոշ դրույթներ, որոնք առնչվում էին բնակավայրերի ամրամակարդակմանը, մասնավորապես էջմիածին ֆաղափ փողարհացության կոչելու նախաձեռնությանը, որը, ինչպես Արմավիրի մարզից, այնպես էլ Երևանի ունեցողների մեծ մասն անհիմաստ համարեց: Ընդհանրապես այս նա-

ԱԺ ԼՍՈՒՍՆԵՐ

«Կենսորոնացված ուսելն ավելի հեշտ է»: Արցախի Մարդայան

10 մարզերը շա՞ս են, թե՞ ֆիշ

յացան: Երեկ էին հարցով Երևանի գիտական կենտրոնների ներկայացուցիչներ, մարզիցներ, հանրապետության նախագահի ներկայացուցիչներ, որոնք ոչնչով իրենց մասին չէին հասցրել, իհարկե, ղեկավարներ, որոնց նախնական ակտիվությունը հավանաբար ֆնտրվող հարցի «անկարելի» լինելու դեմքում շուտով վերագավ, քանի որ դաշխոնում հեշտազայում մնացին միայն իշուրները: Պատճառը կամ նախորդ օրվա Աստիճանադրական դասարանի կայացրած որոշման տրամաբանությունն էր, կամ հիասթափությունը, երբ դարձվեց, որ սկզբում ֆնտրվելու է ոչ թե կառավարության ներկայացրած նախագիծը, այլ հարցի լուծման ուղի եղանակներ:

Հիմնական զեկուցողը ԵՊՀ աշխարհագրական ֆակուլտետի դոկտոր Լենվել Վալեյանն էր, որի ներկայացրած թեզը, ղեկավարվողների սրամարտության սակ զսնվող նախագծի (կառավարության) հակադրակներն էր: Ըստ զեկուցողի, վարչապետի պաշտոնակատարման բաժանման հիմունքները ֆնտրված են, քանի որ համարաչափայինությունը երկրի ընդհանուր կառավարմանը: Վարչապետին առանձնացնելու համար անհրաժեշտ է հաշի առնել եւ ներքին, եւ արտաին հարողակցության միջոցների բավարար լինելը: Տարածքները ղեկավարում են սեփական կազմակերպչական կենտրոններ, որոնց լիազորությունները կտարածվեն սվյալ վարչամասի ենթամիավորների վրա:

դե զեկուցողը խոսում էր բոլորովին այլ՝ 21 քաղաքների մասին: Այս երկնքության բուրջ Վիկտոր Գալլախանի սված բացատրությունը բավականին լողգված էր: Նա համարում է, որ խոսքը վերաբերում է (մարզեր գումարած ենթաքաղաքներ-Գ. Ա.) ֆորմաշին: Սակայն այս դեմքում անհեթեթ է դառնում խոսել եռաստիճան համակարգի մասին, քանի որ իրենց կառուցվածքով դրանք հավասարվում են միմյանց եւ, ըստ էության, գործ են ունենում 21 մարզ-քաղաքների հեծ: Ընդ որում այսպես կոչված 5 մարզերը ղեկավարում են ինքնակառավարվող վարչապետներ ենթաքաղաքային առավել մեծ լիազորություններով, սեփական բյուջեով, ինքնակառավարվող մարմին հասուկ ֆունկցիաներով: Ստավախություն հայտնվեց, թե այս մոդելն առավել դժվարացնելու է բնակիչների կառուց մարզկենտրոնների հեծ, իսկ ըստ Մարդայանի, սա տեղական իշխանության կենտրոնացման եւս մի ֆայլ է, իսկ «կենտրոնացված ուսելն ավելի հեշտ է»:

Պարզ էր, որ այս համաձայնությունը դարձյալ ղեկի բարձրանար բազմիցս արժանավոր այն հարցը, թե անհրաժեշտություն կա՞ր ընդհանրապես նախկին քաղաքային կառավարման համակարգը փոփոխել: Պատասխանը միանշանակ չէր. եթե մի մասը համարում էր, որ այն գործում կլինի Հայաստանի համար, մյուսները ղեկում էին, որ եթե փոխվում էր ողջ ղեկական կառավարման համակարգը ընդհանրապես, ապա այն չէր կարելի

խազոթի ղեկավարական հարցերի հանձնաժողովը բացասականորեն էր սրամարդված: Հանձնաժողովի նախագահի խոսքերով, անհրաժեշտ է փոխել Երևան ֆաղափ կառավարման համակարգը, ինչն անսեփական էր նախագիծում: Անորոշություն կա նաեւ մարզերի սահմանների ճշգրտման հարցում, նշվում է, որ մարզերի սարածներ են համարվում ընդգրկված համայնքների սարածները եւ դրանցից դուրս զսնվող սարածները: Հանձնաժողովը մտավախություն ունի, թե այդ դեմքում կառավարությունը կարող է իր հայեցողությամբ համայնքներից դուրս զսնվող սարածները ճօրհանել, ինչը թույլ տալ չի կարելի:

Բնակչություններն, իհարկե, բուռն էին, սակայն անվանափոխություններից, մարզերի ֆնտրված ավելացնելու-դաշխոններից այն կողմ չէին անցնում: Մինչդեռ, խնդիրն ավելի օտս այն էր, թե ի՞նչ լիազորություններով ղեկավարվում էին սարածային կառավարման մարմինները: Ի՞նչ փոխհարաբերություններին ղեկավարում էին սարածային կառավարման մասին օրենք եւ այս դարազայում որեւէ մարզի սահմանների փոփոխության կամ բնակավայրերի ամրամակարդակման խնդիր չի լուծվելու:

զՈՒՆ ԱՐԲԱՏԱՏԱՅԱԼ

Էլեկտրական բաշխիչ ցանցերը կսեփականաւորուին 2001 թ.-ին

Երեւան, 18 ՀՈՎՏԵՄԲԵՐ, ՄԱՍԻՔ: Հայաստանի յուր էլեկտրաբաշխիչ ցանցերի սեփականաւորումն ժամանակացույցը հոկտեմբերի 19-ին կենկայացվի կառավարության ֆնտրվածքը: Այդ մասին հարողեց Հայաստանի էներգետիկայի նախարար, հայաստանի հանձնաժողովի նախագահ Կարեն Գալուսյանը: Գալուսյանի խոսքերով, միայն կառավարության կողմից հավանության արժանանալու դեմքում այդ ժամանակացույցը կարող է հրադարակվել: Մինչդեռ նախարարն ավելացրեց, որ էլեկտրացանցերը նախաձեռնվում է սեփականաւորել 2001 թ.-ին: Սեփականաւորումն գործընթացն անմիջականորեն համակարգում է «Չարքունի Երկ փարֆ» միջազգային խորհրդակցական ընկերությունը: Այդ ընկերությունը ղեկավարում է ուսումնասիրի հանրապետությունում գործող օրենսդրական դաշտը եւ մինչեւ նոյեմբերի 10-ը կառավարությանը ներկայացնի գոյություն ունեցող օրենսդրական հակասությունների համահարթեցման առաջարկություններ, ապա Գալուսյանը:

Բանակցություններ OTE-ի հեծ

Երեւան, 18 ՀՈՎՏԵՄԲԵՐ, ՄԱՍԻՔ: Նոր դայմանագիր կնքելու բուրջ Հայաստանի կառավարության բանակցությունները «Արմենէլի» սեփականաւորող հունական OTE ընկերության հեծ դժվար են ընթանում: Այդ մասին հարողեցին Արդարադատության նախարարության մամուլի ծառայությունում, վկայակոչելով գերատեսչության ղեկավար Գալիք Հարությունյանին, որը մասնակցում է Արմենիա ընթացող բանակցություններին: Մամուլի ծառայությունում նշեցին, որ ներկա փուլում բարունակվում է առաջարկությունների ներկայացման գործընթացը, որն անհրաժեշտ է համաձայնեցնել: Բացի դրանից, առայժմ որոշված չեն նաեւ առաջարկությունների ներկայացման վերջնական ժամկետները: Սեփականաւորող Հունաստանի կառավարության նախաձեռնությունը, որը հայաստանի է OTE ընկերության բաժնեւնեւերի սակի փաթեթը 11 խոտոր ներդրողներից մեկին վաճառելու մտադրության մասին, մամուլի ծառայությունում հարողեցին, որ Հայաստանում ուսողի հեծում են այդ գործընթացին: Իսկ առայժմ «Արմենէլ» առաջվա ղեկ ղեկաւորում է հունական ընկերությունը:

Հայաստան-Մենս Լուսիա դիվանագիտական հարաբերություններ

Երեւան, 18 ՀՈՎՏԵՄԲԵՐ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հոկտեմբերի 17-ին Նյու-Յորքում, ՄԱԿ-ում ՀՀ մասնական ներկայացուցչությունում տեղի է ունեցել Հայաստանի Հանրապետության եւ Մենս Լուսիայի միջեւ դեմքանների մակարդակով դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման մասին համաձայն արձանագրության ստորագրման արարողությունը: Ինչպես «Նոյան» տաղանիսն» հայտնեցին ՀՀ ԱԳՆ հասարակության հեծ հարաբերությունների վարչությունից, արձանագրությունը ստորագրել են ՄԱԿ-ում ՀՀ մասնական ներկայացուցիչ, արտակարգ եւ լիազոր դեմքան Մովսէս Արեւյանը եւ ՄԱԿ-ում Մենս Լուսիայի մասնական ներկայացուցիչ, արտակարգ եւ լիազոր դեմքան Ջուլիան Հանսը: Ասորագրման արարողությունից հեծ դեմքաններ Արեւյանն ու Հանսը, շնորհավորելով միմյանց, վստահություն են հայտնել, որ դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատումը կխթանի Հայաստանի եւ Մենս Լուսիայի համագործակցությունը եւ փոխաւորակցե կառուցի ընդլայնումն ի Երևանի ժողովուրդների:

Այլընտրանքային առաջարկներ՝ ուղղված նոր սնեստական ֆաղափականության մշակմանն ու իրականացմանը

Օրերս յույս է տեսել սնեստագիտության դոկտոր, մամուլի եւ գործարար քաղաքականներում հայտնի Թաթուլ Մանասերյանի «Նոր սնեստական ֆաղափականության ուղղվածքը» արժեքավոր աշխատությունը, որի էջերում հեղինակն անդրադարձել է Հայաստանի էներգետիկ, սնեստական անվտանգության, սոցիալական հիմնահարցերին, դարադրողի մեջ զսնվող սեփականաւորումն ծեռնակությունների վերագործարկմանը, արդյունաբերության, արտադրական կարողություններին, լված հողերի վերաբնակեցմանն ու գյուղատնտեսության արտադրության զարգացմանը, ազգային դրամանիւլի իրական կայունացմանը, ղեկական կառավարման եւ աղախովագրական համակարգին, հարկաբյուջեային ֆաղափականությանը, սվեւրային սնեստությանը, արտաին սնեստական կառուցի, գրոսաւորիկությունը:

անգամ: ՀՀ-ում 1,3 հազ. մվս հողության արտադրությունը սղաասարկում է 30.000 մարդու, իսկ ճաղոնիայում 14 հազար մվս հողության արտադրությունը սղաասարկում է

3.600 մարդու»: Հեղինակին խորհելու աղթ են սվել Իստոա ընկերության հնարավորությունների «հանկարծակի» անկումը, երկրի ներսում արհեստականորեն վաթաւացած հաւկեւսվությունները: Ուսողարկ է Հայաստանում բաշխել էլեկտրացանցերի սեփականաւորումն աննեհաւաղափական հավակնորդներից AES Silk Road աներիկյան ընկերության մասին համառոտ տեղեկանքը:

Մայրաքաղաքի զարգացման նոր գլխավոր նախագծի մշակման համար անհրաժեշտ է մոտ 60 մլն դրամ

Երեւան, 18 ՀՈՎՏԵՄԲԵՐ, ՄԱՍԻՔ: Երևանի զարգացման նոր գլխավոր նախագծի մշակման համար անհրաժեշտ է ղեկարգել մոտ 60 մլն դրամ հասկացնել: Այդ մասին ՄԱԿԻ-ի բղթակցին հայտնեց Երևանի ֆաղափաթե Ալբերտ Բազեյանը: Նրա խոսքերով, այսօր դեռ հաստատված չէ հարող սարվա բյուջե, որովհետ չեն նախագծի ֆնտրման համար աղթուրներ: Ինչպես նեց Բազեյանը, նույնիսկ բյուջեային

ֆնտրման մասին բացակայության դեմքում ֆաղափաթեարանը կփորձի միջոցներ որոնել Երևանի համայնքների եւ քաղաքային հիմնադրամների բյուջեները: Բաղախոթի խոսքերով, նոր գլխավոր նախագծի մշակումը կիրականացվի փուլերով: Անհրաժեշտ է զսնել ֆաղափախության նոր մեթոդներ եւ սվգրուններ, որոնք եւ նեւ առանձին գոթներ Երևանի արտադրական աշխատանքների եւ հանգստյան վայ-

րերի համար: Անհրաժեշտ է նախաղախասել Երևանի կենտրոնի զարգացման նախագիծը: Ինչպես նեց Բազեյանը, այսօր ֆաղափ կենտրոնը գերհագեցված է, իսկ մնացած փողոցներում երեկոյան ժամերին համարյա դաղարում է բարձրությունը: Այս առնչությամբ, ֆաղախոթի կարծիքով, այժմեական է դառնում նաեւ քաղաքի սրանաղթային ուղիների գործելու հարցը:

ԱԶԳ

Նշանակույթ

Ատում են, այլաբանաբար անվերջ թռչելի մեջ է: Նույնիսկ մեծում է թռչելի դառնում: Վարու Շահնուրայանը մի ցկար ունի «Այլաբան», որ ստեղծել է իր անհեթեթ ու եղերական մահից մեկ տարի առաջ 1976-ին: Ընդամենը 37 տարի էր կյանքը կյանքում ունեցավ, արվեստի մարդու համար ճա...

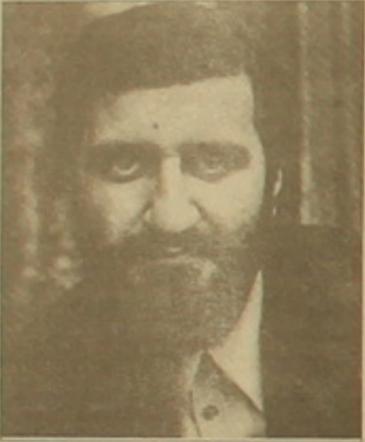
արվեստի մարդու համար ճաշակապետի Դոդոս Չայթայանի խոսքը: «Վարու Շահնուրայանի արվեստը մեծ էր թռչելի: Թռչելի դառնում էր ընդհատակը: Ընդամենը 37 տարի առաջ Վարու: Եթե բանաստեղծի համար այն երբեմն համարում են հասուն, ապա նկարչի համար երեւի ուժերի ծաղկման օր...

արվեստի մարդու համար ճաշակապետի Դոդոս Չայթայանի խոսքը: Վարու Շահնուրայանը 1960-ականների իր սաղմունքավոր սերնդակիցների մեծ թարմության շնորհիվ ներառվեց մեր արվեստին, համարվեցին ընդհատակը XX դարի ռեալիզմի սկզբնականներին, այն սեղանադրեց, ընդհատակը ազգային արվեստի սահմանները:

Նա ընկալվեց հրաշալի ճախրանքի պահին

Վարու Շահնուրայանի հիշատակին

կասազգական տարի: Մնացածը մեծ էր Երվանդի, մեծ էր նա մասին հուշերով: Նա անունը հիշելով, նա գործն անվերջ վերաբնացնելով: Այսօր էր նա երեւի, Չայթայանի ազգային դասկերտահում, ուր բացվեց Վարու Շահնուրայանի հերթական անհասկանալի ցուցահանդեսը: Ամբողջ Շահնուրայանը էս մեկ անգամ հավիտեց «արվեստի խնջույթի»: Խոսքեցին նկարչի մեծիմունքը, նա արվեստը գնահատողները, ինքն Շահնուրայանը, արվեստաբաններ Դոդոս Չայթայանը, Սարգսյանը, մայրը՝ Ֆիլին Լվարը եւ նկարչի մեծ ճանաչող անցած այլ մարդիկ: Բոլորն էլ եւ սխուր էին (կա Վարու մեր կողմին), եւ ուրախ (մանրի, նկարչի մի նոր ցուցահանդես է կազմակերպվում): Մեջքերեն

ջան: Վարուր իսկական նկարչության բանաստեղծ էր եւ իր լուսավոր «երգեր» գույների լեզվով էր արտահայտում: Նա աշխարհ էր եկել հոգեւոր հարուստ բնով եւ արվեստի մարդու համար ճաշակապետի Դոդոս Չայթայանի խոսքը:

Յավով, անավարճ մնացին մեծի ու մեծի նոր խոսքերով մերթափանցված, արվեստի նոր խոսք ու մակարդակ նախանշող գործեր... Անհեթեթ, ողբերգական մահը կես ճանապարհին թողեց այդ գեղեցիկ մտախոհները: Անցնում են տարիներ, եւ մեծ արվեստի երկարակեցության գաղտնիքը: Տասը տարիների ստեղծագործական կյանքն էլ բավական եղավ, որ ղեկավար նա մեծեր հայ կերտարվեստի անդամները: Նրա լավագույն գործերի ոգեղեն լույսն ու կյանքի տրոփուրը, մարմնացած իմացաբան գույների ու ձեւերի լեզվով, բռնեցին հավերժի ճամփան եւ իրենց հետ սահելու են մի սաղմունքավոր հայրերու թայծած անունը:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱՆՅԻՆ

Մեծ փառասուն փոքր Տայասանում...

երեկ մեծապայծառ նախարարությունում կազմակերպվել էր առաջիկա, որը նվիրված էր Չայասանում կազմակերպված ժամանակակից երաժշտության «21-րդ դարի հեռանկարներ» խորագրով փառասունին: Առաջին մասնակցում էր փառասունի կազմակերպիչ Մելիքյան Ռուսամյանը: Նա ասու էր: Արդեն 3 օր համերգներն անցնում են դասարկ դաշիվներում: Մի քանի փոքր-փոքր չի լսում դասակարգ երաժշտություն: Իրեն փոքր-փոքր հուսադրելով, Ա. Ռուսամյանը փառասունում է «Ռեդիոյի սա ռոու չէ, որ հավաքեն մարդկանց եւ լցնեն դաշիվ»:

Արարական «Մոնս Լիգայի» հեղինակը Տեմիրճյալուն է

Կահիրեում լույս տեսնող ՈԱԿ դասընթացը «Արե» օրաթերթի արարերն հավելվածի վերաբերյալ մեր հոդվածում («Ազգ», 10 հոկտեմբեր) գրել էին, որ վերջին տարիների ընթացքում առաջին անգամ փառասուն կազմակերպում են որոշումներ ու հրատարակումներ, որոնք նոր լույս են սփռում ինչպես եզրագծային համայնի բազմաթիվ գործունեության, այնպես էլ երկու ժողովուրդների դարավոր բարեկամության վրա: Ավագի լավագույն օրինակ կարող է ծառայել հավելվածի 5-րդ համարում վերոհիշյալ խորագրի ներքո ներկայացված նյութը, որին հետագայում անդրադառնել է եզրագծային խորագրերից «Ալ-Ահրամը» ընթերցողների ավելի լայն քննադատությունը դարձնելով նյութը:

Փիլիպ Բուենի «Փոքր խաչերը» հայ ընթերցողին

«Ռուսկայա կնիզա» գրախոսություն կազմակերպված ֆրանսիական գրերի աստիճան ցուցահանդեսն ավարտվեց «Փոքր խաչեր» գրի հեղինակ ֆրանսիացի գրող Ֆիլիպ Բուենի հետ հանդիպումով: Գիրք օրես լույս է ընծայել «Ամոլուն» հրատարակչությունը Վահան Տերյանի անվան Օգոստյուն հրատարակչական գործին ծրագրի շրջանակներում ֆրանսիայի արտաքին գործոց նախարարության եւ Չայասանում ֆրանսիայի դեսպանատան մշակույթի բաժնի աջակցությամբ, Նուրե Արահամյանի բարձրագույնությամբ: Չայասանում ֆրանսիայի դեսպան Միշել Լեգրան համոզված էր, որ գիրքը դուր կգա Պյունայի գործերին հաջադանոր հայ ընթերցողին, Բուենի ֆրանսիացի «Փոքր խաչերը» Պյունայի գրական ավանգարդի շարժումներին է, այն ազդեցությունները միայն, որ դասակարգ ծեմարություններն այստեղ հարգվել են: Ֆիլիպ Բուենն այն գրողներից է, որոնք գույներից իրենց այնքան էլ լավ են գզում եւ գրողի համար լավագույն գնահատականը համարում են գրի շարժումներին այստեղ ընթերցողին...

Ռուսամյանը նեց, որ խորհրդային Չայասանում կար որոշակի մեխանիզմ, իսկ փոփոխված ինչ 10-12 տարիներին ինչ է արվել մշակույթի կյանքում: - Ես մեծ դժվարությամբ կարողացա հավաքել համահայտ աստիճանի Լայոն Ռուսման (կարեւոր), Ալեքսեյ Լյուբիմով (դաստիարակ), Յանկա Լեոնտիս (ֆիլոսոֆ) եւ այլ: Այս մասագրի փառասուն աստիճան է կազմակերպել: Մեր արվեստի կյանքում դա առեղծիք էր: Այսօր փառասունը կազմակերպելու համար մեծ օգնություն է տեւել, բայց ցավով արհի, չարժանացանք մեծության ու արտաքինը:

Առաջին ներկաները հայտնեցին, որ այս փառասունի բազմ ղեկ է լրացվել: Փառասունը օգնում է նոր սերունդին զարգանալու եւ ավելի ասու հասկանալու մշակույթի տարբեր ոլորտներ: Մեծ հնարավորություն է ընծայում երիտասարդ կասարողներին, որոնք հանդես կգան այս փառասունում: Լրագրողների այն հարցին, թե ինչու այս առաջիկա չի կազմակերպվել փառասունից առաջ, որն էլ ՉԱՄ-ի միջոցով ունեցողին սեղանակ կոպտեր փառասունի մասին, Մելիքյան Ռուսամյանը դասասանելով: «Մեծ, ինչպես միշտ, որոշել էինք առաջիկա ժողովել փառասունից հետո, իսկ ինչ վերաբերում է գույնը, ապա ես չունեի այնքան ֆիդանս, որպեսզի կարողանայի գույնը կայանալի փառասունը: Գույնը, որոնք հեռանկարներ են տարբեր հեռանկարներում, արվել են անվերջ»:

Յուղանկարը դասահանդեսին գտել է Ալեքսանդրայում Մոհամեդ Ալիի ընթանական գոհարեղենների թանգարանի սեփականությունը նախկին դասարանի վերածելու աշխատանքները կարգավորելու: Ֆարսն էլ-Չահրան դասարանի սեփական է եղել, իսկ կազմված 1926-ին նկարել է եզրագծային սերնդի նկարչի երկանը Տեմիրճյալուն: Չայ արվեստագետը ծնվել է Ասամբուլում, 1870-ին եւ որոշ ժամանակ այնտեղ ապրելուց հետո փոխադրվել է Եզրագծային: Մահացել է Փարիզում 1938-ին: Ծննդյան 130-ամյակի առթիվ ծանոթ արվեստագետ Չահրան Բեբեչյանն ուսումնասիրել է նրա գեղանկարները, որոնք դասավանդում են եղել ոչ թե եզրագծային առաջնորդարանում, այլ իր արվեստագետների գործերի հասուն հավանության մեջ: Ֆարսն էլ-Չահրանի յուղանկարը դասակարգել է թագավորական ընթանիկի անդամներից Ֆարսի մուրաբոջ շրայի Յուսուֆ Ասեմի կնոջը Արիլա Շիրինին, որը ներկայումս ապրում է Ալեքսանդրիայում, եւ իմն է կսավել նվիրել թանգարանին: Լրագրության մեջ նշվում է, որ Եզրագծային Ալեքսանդրիայում դասակարգել է ժողովրդի ծոցից ելած հասարակ մի աղջկա դիմանկարը, ապա կսավում դասակարգել է արվեստագետ ընթանիկի ներկայացուցիչը: Թանգարանի սեփականությունը որոշումը կսավել գեղեցիկ է թանգարանի մուսի մոտ:

Փառասունը դեռ ավարտված չէ, անցկացվում է անեն օր: Այնքան խառնված է փառասունի ծրագրերը, որ օրվա ընթացքում ներկայացվում է երեք համերգ: Չեսարիվորդներին սեղանակցեն, որ փառասունի հիմնական ծրագիրը եւ անհատիկաբար դեռ ապրում է:

ՆՈՒՐԱՆԻ ԱՍԻՍԻՄԵՐ

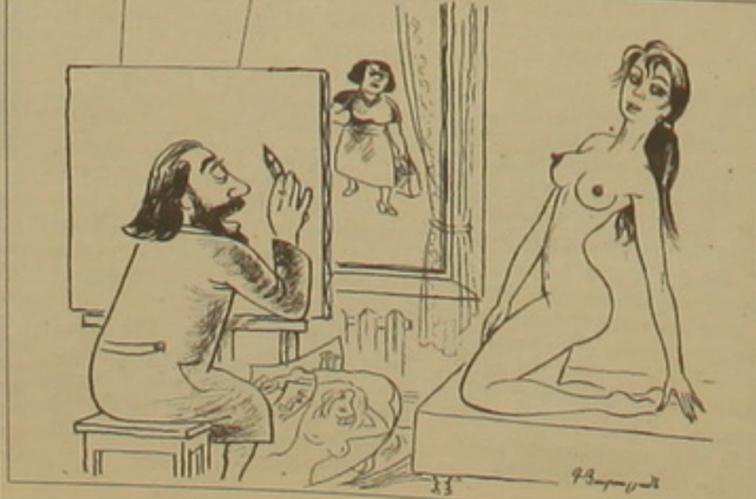

Գուրգեն Մելիքյանը Երվանդի դասին:

Չայասանում Իրանի դեսպան Մ. Ֆ. Բոլբեյին, ինչու դասախոսների մասին հիացումներով խոսեցին Չ. Ամսոյանի համալսարանի ղեկավար Ա. Չայասանը եւ ԵՊՀ արեւելագիտության ֆակուլտետի ղեկավար Գ. Մելիքյանը: Այսօր Իրանի սարածում գեղարվեստի հայկական դասակարգության, կրթական փառասունի հուշարձաններն «աղբյուր» եւ Երվանդի համալսարանի ղեկավար Ա. Չայասանը եւ ԵՊՀ արեւելագիտության ֆակուլտետի ղեկավար Գ. Մելիքյանը: Այսօր Իրանի սարածում գեղարվեստի հայկական դասակարգության, կրթական փառասունի հուշարձաններն «աղբյուր» եւ Երվանդի համալսարանի ղեկավար Ա. Չայասանը եւ ԵՊՀ արեւելագիտության ֆակուլտետի ղեկավար Գ. Մելիքյանը:

Ս. ՄՈՒՐԱՆԻ ԱՍԻՍԻՄԵՐ

ՓՈՐՏՈՒՍԵՐ

Պարսկականության եւ սիրո միջև

Ս. Օ.

Մարզական

ԱՍՈՒՆՍ

Բենուր Փառայան. «Միդնետյուն երկու մեդալից ավելի նվաճել չէինք կարող»

Երեկ 33 սպորտաշուկայի միջոցով հասնում ենք հինգերորդ շաբաթվա շաբաթը, որի օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Բենուր Փառայանի, փոխնախագահ Անու Մելիքի-Շահինյանի, գլխավոր ֆարսուդար Լեան Մուսնյանի և մարզական սեփական Բագրատ Բուռնազյանի մամուլի ասուլիսը, որը նվիրված էր Միդնետյուն օլիմպիադայում հայ մարզիկների ելույթներին: Ի դեպ, արժեքները, որ ըստ Բ. Փառայանի, ասուլիսին հրավիրել էր նաև սպորտի մեծագույն կառույցի ղեկավարներին, որոնք, ինչպես նաև մի քանի այլ անձինք, ում ներկայությունը, անուշաբաթ կիսօրը լրագրողներին, բացակայում էին: Ես ասաց, որ այս ասուլիսը կազմակերպվեց որոշ ուժեղացումով, քանի որ իմիջի միջոցով վերադարձավ ավելի ուշ, քան դասակարգության մյուս անդամները, ինչը բացատրեց Միդնետյուն հայ մարզիկների հետ կապված որոշ հարցերով:

Ասուլիսը սկսվեց շաբաթվա հավաքականի լավագույն մարզիկ զեդանը Բագրատ Բուռնազյանի մասին հարցից: Բ. Փառայանը նշեց, որ Ա. Գանիբեյանի երկու սուսուզումներն էլ դրական արդյունք սկսեցին, սակ էլ թե նա արժեքները ղեկավարեց և օգտագործել: Բ. Փառայանը նշեց, որ 3ԱՕԿ-ը դիմել է Լոզանի (ՍՕԿ-ի նստավայր) դասարան ոչ թե այն նույնպես, որ Անու Մուսնյանից համարի դասից ինչը իրական չէ, այլ որոշեցի այն մեղմացվի:

Ես տեղեկացրեց նաև, որ հայ բժիշկների գնումները հետո մեր բոլոր մարզիկները մախուր էին որեւէ արժեքներ ղեկավարից, բայց շաբաթվա շաբաթվա այն արդյունքը, որը Բագրատ Բուռնազյանը, որտեղ հնարավոր լինեց անցկացնել օլիմպիական խաղերի նորմերով դասակարգվող բոլոր 9 բաղկացուցիչ չափանիշներով սուսուզում այլ միայն 3-4, ինչը լիովին բավարար է աշխարհի և Եվրոպայի առաջնությունների, բայց բավարար չէ օլիմպիականների համար:

Բ. Փառայանը ներկայացրեց Միդնետյուն օլիմպիադային 3ԱՕԿ-ի կողմից անցկացված

օլիմպիականներին առավելագույն հնարավոր ժամանակ: Կառավարության կողմից բոլոր գերատեսչություններին ցուցում տրվեց 3ԱՕԿ-ին աջակցելու մասին: Միաժամանակ, Բենուր Փառայանի խոսքերով, հաճախ տրամադրություն էր ստեղծվում, որ 3ԱՕԿ-ը միայնակ է աշխատում և կողմից օգնություն առավել ևս հովանավորություն չկա: 3ԱՕԿ-ի ղեկավարները նշեցին, որ իրենց ղապտակավորության օրոք հասան դրական արդյունքների, բայց օլիմպիադային ժամ էր նախադասարանվել ամբողջ 4 Տարի:

Ասուլիսում նկատվել էր զբաղեցրեց Միդնետյուն Ալբերտ Ազարյանի հետ կապված հարցը: Խոսքը գնաց այն մասին, որ անվանի մարզիկի, օլիմպիական եռակի չեմպիոնի հանդեպ Միդնետյուն շաբաթվա մասին հարցերը դեկավարները այնքան էլ ուշադիր չէին: Ես նաև Մուսնյանին ասաց, որ Ա. Ազարյանը Միդնետյուն բնակվում էր հայկական ընտանիքում, որտեղ նա համար լավ ժամանակներ էին ստեղծված, որ շաբաթվա մասին հարցերը սրված էին միայն այն մարզածների տոմսերը, որտեղ մենք մեր ներկայացուցիչներն ունեինք: Մուսնյանը ժխտեց, թե Միդնետյուն լեզենդար մարզիկի նկատմամբ անհարգություն կար իրենց կողմից: Ես ասաց նաև, որ Ազարյանին առաջարկել է օլիմպիադայի փակման արարողության տոմս, և որ նա չցանկացավ այն վերցնել:

Բ. Փառայանը ներկայացրեց նաև 3ԱՕԿ-ի աշխատանքները մարզիկների գծով, նշելով, որ 3ԱՕԿ-ը ժամ է իր սեփական կառուցվածքներն ունենա ֆինանսական գործունեություն ծավալելու համար և այս ուղղությամբ որոշ աշխատանքներ են իրականացվել: Այսօր ՍՕԿ-ի կողմից 3ԱՕԿ-ին հասկացվող ֆինանսական գումարը մոտ 170 հազար դոլար է կազմում, որից 10.800 հասկացվում է թուրքական մարզիկներին:

Ամփոփելով ասուլիսի մասնակիցները նշեցին, որ ամենակարևորը համայնապատկան համագործակցությունը ստեղծել էր մեծական մարզական մարմինների հետ:

ՀԱՆՂԻՆ

Համագործակցությունը ավելի կսերտանա

Երկու օր շաբաթվա ընթացքում ինչպես հանդիպումներ կանգնեցին: Մարզածների եվրոպական ֆեդերացիայի գանձապահ, միջազգային ֆեդերացիայի գործադիր կոմիտեի անդամ Կար Գյունցելը (Շվեյցարիա), Եվրոպական ֆեդերացիայի գլխավոր ֆարսուդարի ախտահար Լեան Մուսնյանը (Ավստրիա), Եվրոպական ֆեդերացիայի ԱՊԳ երկրների դասակարգման Բորիս Մակարովը ժամերկացան մեր հանրապետությունում հանդիպում կհանգան. նրանք երկու մարզաբազաներում, դիտեցին հայ հանդիպաների մարզումային դասակարգումները: Միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչները մարզածների մեծ մասնակցությունը հետևողական իրավիճակը, կողմերն ուղիներ ճեղքելու փորձերը բարելավելու, համագործակցությունը ավելի սերտացնելու ուղղությամբ: Միջազգային ֆեդերացիաների ներկայացուցիչները երկու հանդիպում ունեցան նաև շաբաթվա ազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Բենուր Փառայանի և 33 սպորտաշուկայի մեծ Անու Մուսնյանի հետ, ներկայացրեցին մարզածների հետ կապված հարցեր:

Իրենց տրամադրությունները, կատարած ու կատարելի աշխատանքների մասին մեր հյուրերը ղապտեցին նաև 33 սպորտաշուկայի մասին անցկացված մամուլ ասուլիսում:

Պրն Գյունցելը ասաց, որ արդեն 5-6 Տարի է, ինչ իրենք այցելում են ազգային ֆեդերացիաներ և սեղանում ժամերկացանում իրավիճակներ: Տեսական ժամանակ համագործակցությունը զրոյություն ունի նաև մեր ֆեդերացիայի հետ: Այս անգամ իրենք եղել են մարզադահլիճներում, որտեղից տեսանք դրան համապատասխանում են արդյունք միջազգային չափանիշներին: Մեր հյուրերին ասաց նաև, որ նրանք հայ մարզիկների դասակարգումները, մարզվելու ցանկությունը, ետևողը, թեև ղապտեցանք այն չեն: Այն միջազգային և Եվրոպական ֆեդերացիաների ներկայացուցիչները սպասում են, որոշեցին մեր հանրապետական ֆեդերացիան ծաղիկ ներկայացնել, թե ինչ արժանություն կուզենային ստանալ:

Նախորդ Տարիներին մեր ֆեդերացիան դարձրեաբար աշխատել է մարզադահլիճում, հանդերձանով: Մեր մարզիկներին, մրցակարգերին հնարավորություն էր սրվել մասնակցելու համապատասխան սեմինարներին: Անցյալ Տարի շաբաթվա հավաքականը մասնակցել է Կիոտոյում անցկացված Եվրոպայի զարգացող երկրների առաջնությանը: Մյուս Տարի նա նախատեսվում է այդպիսի մասնակցություն: Անելիները ասաց նա, բայց, ինչպես նշեց ղապտեց, գործերը ղեկ է կարգավորել հայ ևս հայ: Հարկավոր են ժամանակ և համբերություն:

33 սպորտաշուկայի հանդիպում գլխավոր մասնագետ Մարկ Մելիքյանը հույս հայտնեց, որ համագործակցությունը ավելի ընդգրկուն կդառնա: Եվրոպական ֆեդերացիան ռուսով կրկին ղապտեց ու հանդերձան կհրամայի մեզ: Մոտավոր է նաև, որ կարմազվի եղած սեմինարներ, ռուսով կստացվի նոր համակարգիչ, որը չափազանց անհրաժեշտ է սեղեկավարության համար:

Բորիս Մակարովը, որը ժամանակին որոշեց մրցավար եղել է շաբաթվա ընթացքում, վարել ենք անում անցկացված միջազգային մրցաբազանի խաղերը, հույս հայտնեց, որ ժամանակի ընթացքում աս քան կկարգավորվի:

Ավստրիացի Տոմկուսը հավաստեց, որ համագործակցությունը, օգնությունը կարևորակալի. «Մեր աշխատանքը նոր է սկսվել», ավելացրեց նա:

Գոլերի սարսափ Մադրիդում

Չեմպիոնների լիգայի առաջին չորս խմբերի քիմերն անցկացրին չորրորդ Տարի խաղերը: Առաջին խմբի առաջատարների «Ռեալի» ու «Բայերի» խաղում 8 գոլ գրանցվեց: Երկուստեք գոլերն էլ ընթացած խաղում դաշտի սեփական հաջողվեց գերազանցել մրցակիցներին: «Ռեալից» գոլերը խիստ Գուստի (4, 46), Դեյզերան (25), Ռաուլը (75), Ֆիգուերո (87, 11 մ), «Բայերից»՝ Դոգալիչը (20), Կիրսթենը (55), Ռինկը (77):

Որոշ չափով անտառային հաղթանակ սարավ «Ատլետիկո»-ը, որը Լիսաբոնում մրցեց Տեղի «Սպորտինգի» հետ: Հանդիպման հերոսը դարձավ մոսկովյան քիմի ավագ Եգոր Տիտովը: Խաղի 10-րդ րոպեին նա հարվածեց հետո դարձուցավազի դասակարգում Դիմաչը գնդակն ուղղեց սեփական դարձուց, իսկ երկրորդ խաղակետում Տիտովն ինքը ես երկու անգամ (52, 60) գոլ խիստ մրցակից քիմի:

Չեմպիոնությանը էր ստանվում երկրորդ խմբի «Լացիո»-«Արսենալ» հանդիպումը: Անցյալ շաբաթ «Լացիոն» ամբողջ կազմով հյուրընկալվել էր Վաշկիանում: Հոնոի դարձուց Գուստի-Պոլոս II-ը ֆուտբոլիստների ընդունեց նվեր ստացած մարզաբազանով, որը կրում էր 80 համարը (կարողիկ եկեղեցու ղեկավարի Տարի Է) և դարձավ աշխարհիկ ազգային Վոյսիլա: Պառի հետ հանդիպումը աս էր ոգեւորել քիմի անդամներին, հասկացրեց խաղակապակցել էր արգենտինացի Էռնան Կրեստոն: «Լացիոյի» ֆուտբոլիստները ոգեւորված սկսեցին նաև «Արսենալի» հետ հանդիպումը: 24-րդ րոպեին չեխ Լեդվեդը գրավեց անգլիացիների դարձուց: Դրանից հետո ես խաղն ընթացավ իսպանացիների առավելությամբ, բայց նրանց այլևս չհաջողվեց հաջողության հասնել: Խաղավերջում 88-րդ րոպեին, մրցակիցները հավասարեցրին հաշիվը: Ֆրանսիացիներ Վիլսոնի ու Պիրեսի ձեղումն ավարտեց վերջինիս դիտուկ հարվածով՝ 1-1, և երկրորդ խմբի առաջատար դարձան իր դիրքերը:

Շանր ղապտեցանքում ընթացավ նույն խմբի «Շախտյոր»-«Ատլետիկո» խաղը: Բավական է ասել, որ Դոնեցկում ջերմաստիճանը ղապտեց ցած էր: Խաղակազմում հաշիվը բացեց չեխ Յարոսլավ: Ուկրաինացիները կարող էին հավասարեցնել հաշիվը, բայց նրանց հարձակվող Վորոբեյի չհաջողվեց իրացնել 11 մ հարվածը:

Այնուամենայնիվ, քիմերն ընդմիջման գնացին, երբ հաշիվը 1-1 էր. դասակարգում գոլը խիստ Գլեյսկաչը: Հանդիպման երկրորդ կեսում քիմերն անդուր գրոհում էին, և թվում էր, թե խաղն այդպես ոչ-ոքի էլ կավարտվի: Բայց խաղավարից 3 րոպե առաջ հյուրերից Գրիգորան իր դարձուցի մոտ ձեռքով խաղաց: Մրցավարը կարծիք արեց, որ Գրիգորան ֆուտբոլիստն ու 11 մ հարված նշանակեց նա քիմի դարձուցին: Չորրորդ հարվածը դիտուկ էր 2-1:

Մրցաբազանի միակ քիմը, որը ոչ մի միակ ոչ չէր կորցրել, «Վալենսիան» է: Երրորդ խմբի առաջատարը այս անգամ արագան խաղում դարձուցանում էր «Լիդս»-ը: Առաջին խաղակետի վերջին րոպեին հաշիվը բացեց իսպանացի Մանչեսթը: Խաղավարի մոտ (86) Բարխան խիստ 2-րդ գոլը: Միայն վերջին րոպեին Մառլեն կարողացավ կրճատել հաշիվը Տարի 2-1: Խաղն այլի ընկավ կոտորույթով: Մի քանի ֆուտբոլիստներ ղեղին ֆարս ստացան, իսկ ֆրանսիացի Ֆոյեին մրցավարը հեռացրեց խաղադահլիճից:

Առաջին միակորները ասեց «Չեմպիոնները»: Միակ գոլը «Օլիմպիկոսի» դարձուց խիստ Յանսենը (83):

Չորրորդ խմբի առաջատարների հանդիպման ժամանակ հաշիվը ղապտեց: Խաղն ընթացավ «Գլազգո Ռեյնջերսի» գրոհներով, բայց բոլոր վսանգները չեզոքացրեց «Գարասասարայի» քաղաքացի դարձուցանող Տաֆալը:

Իր գործերը բավականին բարելավեց «Շտուրմը», ավստրիացիները համազիչ հաղթանակ սարան «Մոնակոյի» նկատմամբ:

Առաջին խումբ

«Սպորտինգ» (Պորտուգալիա) - «Ատլետիկո» (Ռուսաստան) 0-3
«Ռեալ» (Իսպանիա) - «Բայեր» (Գերմանիա) 5-3

	Խ	Յ	Ո	Պ	Գ	Ս
1. Ռեալ	4	3	1	0	11-7	10
2. Ատլետիկո	4	3	0	1	8-2	9
3. Բայեր	4	1	0	3	8-12	3
4. Սպորտինգ	4	0	1	3	5-11	1

Երկրորդ խումբ

«Լացիո» (Իտալիա) - «Արսենալ» (Անգլիա) 1-1
«Շախտյոր» (Ուկրաինա) - «Ատլետիկո» (Չեխիա) 2-1

	Խ	Յ	Ո	Պ	Գ	Ս
1. Արսենալ	4	3	1	0	7-3	10
2. Լացիո	4	2	1	1	7-3	7
3. Շախտյոր	4	1	0	3	6-10	3
4. Ատլետիկո	4	1	0	3	4-8	3

Երրորդ խումբ

«Լիդս» (Ֆրանսիա) - «Վալենսիա» (Իսպանիա) 1-2
«Չեմպիոններ» (Հոլանդիա) - «Օլիմպիկոս» (Հունաստան) 1-0

	Խ	Յ	Ո	Պ	Գ	Ս
1. Վալենսիա	4	4	0	0	6-2	12
2. Օլիմպիկոս	4	2	0	2	5-4	6
3. Լիդս	4	1	0	3	5-6	3
4. Չեմպիոններ	4	1	0	3	2-6	3

Չորրորդ խումբ

«Շտուրմ» (Ավստրիա) - «Մոնակո» (Ֆրանսիա) 2-0
«Գլազգո Ռեյնջերս» (Շոտլանդիա) - «Գլազգո Ռեյնջերս» (Ուոլսիա) 0-0

	Խ	Յ	Ո	Պ	Գ	Ս
1. Գլազգո	4	2	1	1	8-3	7
2. Գլազգո Ռեյնջերս	4	2	1	1	6-7	7
3. Շտուրմ	4	2	0	2	5-10	6
4. Մոնակո	4	1	0	3	7-6	3

ՔՈՐԾԵՆ ԼՈՒԾԵԼ

ՔՈՐԾԵՆ ԼՈՒԾԵԼ

Մաս 2 ֆայլից

Նախորդ համարում տղազրված 2 ֆայլանի խնդրի լուծումն է 1.և3:

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ԱՇՆԱՆԱՅԻՆ ԵՌՈՒՂԵՌ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆՈՒՄ

Հոկտեմբերի 18-ին ԼՂՀ Ազգային ժողովի հերթական ընդլայնված նիստը տեղի ունեցավ 4 ժամանակավորների բացակայությամբ: Քանի որ հարգելի դատաւարական լիազարգացում էր նաև ԱԺ նախագահ Օլեգ Եսայանը, որովհետև հետագայում «ԼՂՀ ԱԺ-ի մասին օրենքի» նախագծի նախարարը: Հետագայում նաև «Եկամտահարկի մասին» ԼՂՀ օրենքում փոփոխություններ եւ լրացում կատարելու մասին» օրենքի նախագծի նախարարը, քանի որ մինչև նիստը սկսվելը կառավարությունը եւ վերջին իր իսկ նախաձեռնությամբ առաջարկված օրենքագիծը: ԱԺ նախագահության օրենք կայացած նիստում «Եկամտահարկի մասին» օրենքի նախագիծը, լրացումներով հանդերձ, հավանություն չէր գտել: Վիճելիք հարկման շեմի նվազեցման սանդղակն էր (մինչև հիմա գործող 28 հազար դրամը փոխարինվում է 10 հազար դրամով), ուստի կառավարությունն այն լրամշակման էր վերցրել:

Թվում է, մյուս 9 օրակարգային հարցերը միտքի որ հնարավոր է հեշտորեն ընդունվելիս խորհրդարանի կողմից, սակայն դատաւարներն ուսուցիչ լսելով համադասարանական նախարարների ու վարչապետի հիմնավորումները, լրամշակման վերադարձին եւս 2 օրինակ տվին:

Առաջինը վերաբերում էր ավելացված արժեքի հարկին: Վարչապետ Անուշատյանը հանդիմանալից հետո, իր օրինակով հարկային ղեկավարության մասին հարցերը հանդիմանալից հետո, ԱԺ նախագահի օրենքի նախագիծը լրացումներով հանդերձ, հավանություն չէր գտել: Վիճելիք հարկման շեմի նվազեցման սանդղակն էր (մինչև հիմա գործող 28 հազար դրամը փոխարինվում է 10 հազար դրամով), ուստի կառավարությունն այն լրամշակման էր վերցրել:

Թվում է, մյուս 9 օրակարգային հարցերը միտքի որ հնարավոր է հեշտորեն ընդունվելիս խորհրդարանի կողմից, սակայն դատաւարներն ուսուցիչ լսելով համադասարանական նախարարների ու վարչապետի հիմնավորումները, լրամշակման վերադարձին եւս 2 օրինակ տվին:

յանն առաջարկեց կարճատև ընդմիջում հանձնաժողովում ավելի հանգամանալից քննարկելու համար: Սակայն ընդմիջումից հետո նախարարները կրկին փակուղի մտավ, ուստի վարչապետի առաջարկությամբ օրինագիծը վերադարձվեց լրամշակման:

Բուռն փոխադրություններ տեղի ունեցան «Չինադատության մասին» ԼՂՀ օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» օրենքի նախագծի շուրջ: Պատգամավորների մեծամասնությունը անընդունելի համարեց ժողովարարի օրենքի արական սեռի ուսանողներին (տես-դասվելով թե վճարովի սովորող) սարկեցում չալուն: Չընդունվեց նաև միայն ղեկավարվելով սովորողներին սարկեցում ճամադրելու սարքերակը:

Վարչապետ Ա. Դանիելյանը ընդգծեց կառավարության ներկայացրած լրացումների անհրաժեշտությունը: Նրա ճեղքված դատաւարները նաև ԼՂՀ դատաւարության նախարար, գեներալ-լեյտենանտ Սեյրան Օհանյանը: Նախարարի փաստաթղթերը բխում էին բանակի մարտնչական ու զորակոչի հաջող կազմակերպման անհրաժեշտությունից: Ու թեև բոլոր դատաւարներին ելույթներ էլ երկրի դատաւարության ամբողջական ղեկավարումն ունեն, սակայն «Չինադատության մասին» օրենքի լրացված ու փոփոխված նախագիծը այդպես էլ չունեցավ իր ընդհանուր հայտարար: Տրամաբանական լրամշակման ուղղակի էր, ինչն էլ խորհրդարանն արեց:

Հաջորդ օրենքով «Չինադատության մասին» օրենքի հույժ կարևորությունը սվալ փոխում, որովհետև լրամշակումից հետո այն ԱԺ նախագահը ներկայացրեց ամենաուժեղ նոյեմբերի սկզբին:

Օրակարգի մյուս հարցերը լուծվեցին առանց ձգձգումների:

ԵՄԵՇ ԱՐՄԱՅԻՆ ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Այցագրային ռեժիմը բացասաբար չի ազդի հայ-թուրքական ադրանաբարձրաճանաչության վրա

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայաստանից Թուրքիա մեկնողների համար հոկտեմբերի 15-ից գործում է Թուրքիայի կողմից սահմանված այցագրային ռեժիմը: Սուսի թուլացումը Հայաստանի ֆաղաբարձրները հիմնականում ստանում են Մոսկվայում Թուրքիայի դեսպանատնից: Հայ գործարարները նախընտրում են Մոսկվան, քանի որ, ըստ նրանց, Թբիլիսիից դրա ձեռքբերումն ավելի խրթին է եւ կապված է ֆաբրիկների հետ:

Մինչ այդ Հայաստանի ֆաղաբարձրները հենց սահմանի վրա էին ստանում Թուրքիա մուտքի թույլտվություն: Գործարարների հավաստմամբ, ներկայիս սահմանված ռեժիմը չի խանգարում նորալ առևտրային հարաբերություններին, եւ հայ գործընկերների նկատմամբ թուրք գործարարների ունեցած վստահությունը թույլ էր սալիս բեռներն առաջը գործող ղայմանավորվածությունների համաձայն անգամ առանց նախնական վճարումների եւ հայկական կողմի ներկայության:

Ոչ դատաւարական սվալների համաձայն հայ-թուրքական ադրանաբարձրաճանաչությունը սարկեցում գերազանցում է 200 մլն դոլարի սահմանը: Հայաստանից Թուրքիա է արտահանվում հիմնականում հումք, կաշի եւ էլեկտրատեխնիկական ադրանաբարձրներ, իսկ Թուրքիայից՝ գրեթե ամեն ինչ առաջին հերթին սնունդ, ֆաղաբարձրներ, հյուրեր, հագուստներ եւ կաշվեղեն: Վերջինները հիմնականում ներկրվում էին «Ճամադրական առևտրականների» կողմից: Գործարարների զննահամար, Հայաստանում իրենց առևտրաստեղծական օգուտը ունեն հասկալիս Թուրքիայի արևելյան նահանգների գործարար օրգանակները, որոնք գրկված են հաղորդակցության ուղիներից եւ հայտնվել են ճեմստակալ լճացման մեջ:

ՀՀ ղեկավարությունների նախարարության սվալներով, միայն ընթացիկ սարկվա վերջին եռամսյակում կազմակերպությունների կողմից Հայաստանից Թուրքիա է արտահանվել 174,6 մլն դրամի, իսկ ֆաղաբարձրների կողմից 11,3 մլն դրամի ադրանաբարձր: Ներմուծման ծավալները նույն ժամանակահատվածում համադասարանաբար կազմել են 6 մլրդ. 614,8 մլն եւ 806 մլն դրամ:

ԱՊՆ հասարակայնության հետ հարաբերությունների վարչությունից հայտնեցին, որ այցագրային ռեժիմի վերաբերյալ որեւէ դատաւարական գրություն չի ստացվել: Եւթեմ, որ Թուրքիայի հետ Հայաստանը դիվանագիտական հարաբերություններ չունի:

«Ազգի» կլոր սեղան

Այսօր, հոկտեմբերի 19-ին, ժամը 16:00-ին, Թեմեյան կենտրոնի դահլիճում տեղի կունենա գիտության, արդյունաբերության, գյուղատնտեսության եւ ճեմսագիտության ոլորտի գիտական աշխատողների հերթական հանդիպումը «Ազգ» օրաթերթի կազմակերպած կլոր սեղանի շուրջ: Հայաստանում նշալ ոլորտներում տիրող իրավիճակի մասին:

Մուտքն ազատ է:

Ի լուր լրագրողների

Մամուլի ազգային ակումբը «Հրատարակում» ծրագրի օրգանակներում լրագրողներին իրավիճակում է հանդիպման ՀՈԱԿ Հանրադատական վարչության ասեմալիս Ռուբեն Միրախանյանի հետ:

Հանդիպումը կկայանա այսօր՝ հոկտեմբերի 19-ին, ժամը 11-ին, «Հոլսթեն» սրճարանում (Բուզանդի 1/3):

ՍՍՍ

- 9:00 Հայրուր
- 9:20 Հեռուստատեսիալ «Մեղերի թողություն»
- 10:10 Բոհեմ
- 10:45 Լվազում է Մարինե Արախանյանը
- 11:10 Գ/Ֆ «Մահ ուրիշի անվան ճակ» (Մեծ Բրիտանիա)
- 13:00 Հայրուր
- 13:20 Ռուսիկոն+
- 17:00 Հայրուր
- 17:20 «Մեկիկ» «Ելեմ երգեմ»
- 18:00 «Բարի ակնբար»
- 19:00 Գ/Ֆ «Ընթրի ծաղաղակալի հետ» (Յրանսիա)
- 20:35 Տուն-տունիկ
- 21:00 Հայրուր
- 21:40 1 լուր
- 21:50 Անկախության այրուրեն
- 21:55 Գրեմիերա
- 22:05 Հեռուստատեսիալ «Մեղերի թողություն»
- 23:00 Կուրկ-2000
- 23:40 Հայրուր
- 00:00 Հայրուր (տուտերեն)
- 00:05 Հայրուր (անգլերեն)
- 00:15 Կեսգիշերային ծեղընթաց
- 01:00 Գ/Ֆ «Մոլանի երեկո» (ԱՄՆ)

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

- 08:00 «Բարի լույս, Հայաստան» (8:30, 9:30 Լրաբեր)
- 10:00, 18:05 Մերիալ «Մորենա Կլարա»
- 17:00 Մուլսֆիլմ
- 17:20 Մանկական ժամ, «Նիճոյա կրիաներ»
- 19:00 Լոսո «Շուս»
- 20:00, 24:00 Լրաբեր
- 20:35 Օրը
- 21:35 «Չեղնահարկ»
- 21:50 Համերգ
- 22:20 Գ/Ֆ «Մոնոսթրի»

Պ

- 09:30 Մուրհանդակ (կրկնություն)
- 10:00 Տոմար
- 11:30 Կամ... կամ (կրկնություն)
- 19:05 Չղիկ
- 19:30, 21:30, 00:00 Մուրհանդակ
- 20:00 Մուլսֆիլմ
- 20:10 Ի դեմ
- 20:30 Մաղարեգ
- 22:05 Ուսիկան
- 22:15 Գ/Ֆ «Օրագիր «Պանդորա»
- 00:35 Ակնբար
- 00:40 Գ/Ֆ «Գիշերային փախստականը» (մարտաֆիլմ)
- (Ավարտին Մուրհանդակ)

Պ

- 7:00 Բարի առաւոյտ
- 10:00, 16:00, 19:00, 01:45 Լորդություններ
- 10:20, 17:45 Մերիալ «Բարեկրկան աշարակ»
- 16:20 Մուլստեսիալ «Ուրվական որսագողները»
- 16:45 «100 տոկոս» ծրագիրը
- 17:15 - Մինչեւ 16 եւ քարծր
- 19:25 Մերիալ «Հոլիվուդի վայրի աստղերը»
- 20:00 Գործընթաց
- 20:40 Մերիալ «Կայրությունը հարվածի ճակ»
- 21:50 «Բարի գիշեր, երեխաներ»
- 22:00 ժամանակ
- 23:00 Գ/Ֆ «Անդամակության օրենսգիր» (դերերում Ա. Բոլոնի, Ի. Կոստոյեւ կի. Վ. Իզոսովա, 1993 թ.)
- 02:00 Դեմեկիկ «Մայր Համբեր»

ՔՐՁ

- 7:00, 8:00, 9:00, 10:00, 12:00, 15:00, 18:00, 21:00, 00:00 Լուրեր
- 7:15-9:40 Բարի լույս, Ռուսաստան
- 7:20, 8:15 Ընթացիկ նորություններ
- 7:50, 9:50 Բաղադրային նորություններ
- 8:30 Հարցերի քյուրո, դատաւարանների քյուրո
- 8:50, 10:15 Մեւով սոլիսակի վրա
- 9:30 Մանրամասներ
- 10:20 Հերթադատ քաժանմունք
- 10:35 Մուլստեսիալ «Դիմի շուրջ»
- 11:00 Մերիալ «Մանուելա»
- 12:30 «Մանա Բարբարա»
- 13:30 Թոմ Էդոն «Ինչ է ուզում կինը»
- 14:00 Լուր «Հին բնակարան»
- 15:30 «Մեւ մարգարիտ»
- 16:25 Մերիալ «Հարուստներն ու նստակները»
- 17:20 Մերիալ «Հասարակ ճեմարություններ»
- 18:30 Գ/Ֆ «Չեմ կարող ասել սիրում եմ» (2-րդ սերիալ)
- 20:00 Մերիալ «Սիրո դատաւարություն»
- 21:30 Մանրամասներ
- 21:50 Գ/Ֆ «Դեյսա 3» ջոկաշի օմբրաղան» (ԱՄՆ)
- 00:30 Լուրերից հետո
- 00:40 Հերթադատ քաժանմունք
- 00:50 Գ/Ֆ «Մեկ օր սեղաններին» (ԱՄՆ)
- 02:35 Թեմ ճամայակ

WWW.WEBNET.AM

Առաջին INTERNET-կայքալուր Հայաստանում

Արտադրություն, հասարակական սնունդ, առեսուր, ծառայություններ եւ սոլասարկումներ, տուրիզմ, սոլորտ, հաղորդակցություն, էլեկտրոնիկա, արվեստ, մշակույթ եւ այլուրեք ավելի քան 50 ոլորտ: Ներկայացրեմ Չեք քիզները եւ գործունեությունը շուրջ 40.000 մարդու մեք երկում եւ 700 միլիոնի աշխարհում:

Չանգահարեմ 56 63 67, 40 19 71:

Այցելեմ webnet armenian online catalogue-ի գրասենյակ Արուկյան 16 (նկարիչների միության շենք):

TACS BUSINESS SUPPORT CENTER

առաջարկում ենք
ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Բաժնետիրական ընկերությունների, ՍՊԸ-ների, հասարակական կազմակերպությունների, հիմնադրամների
- ԳՐԱՆՑՈՒՄ ԵՎ ՎԵՐԱԳՐԱՆՑՈՒՄ
- Հարկային օրենսդրության վերաբերյալ խորհրդատվություն
- Իրավաբանական անձանց /առևտրային, ոչ առևտրային/ կանոնադրությունների, պայմանագրերի եւ այլ իրավաբանական փաստաթղթերի կազմում
- Չեմարկատիրական եւ հարկային օրենսդրության վերաբերյալ իրավական դասընթացների կազմակերպում
- Իրավաբանական անձանց իրավական սպասարկում

Երեւան, 375002, Մոսկովյան փող. 24, քմ. 2 e-mail: bsc@bsc.am
 Հեռ./Ֆաքս - 52 82 79, 52 86 54, 56 10 64, Internet: www.bsc.am
 71 82 (կառ.), 151 934 (AT&T)